

VALSTYBINĖ MIŠKŲ TARNYBA

Aplinkos ministerijai

2023-

Nr. R2-

I

Nr.

**DĖL METINĖS VALSTYBINIŲ MIŠKŲ PAGRINDINIŲ MIŠKO KIRTIMŲ
NORMOS 2024-2028 METŲ LAIKOTARPIUI**

Informuojame, kad vadovaujantis Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008-07-02 įsakymu Nr. D1-362 „Dėl Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodikos patvirtinimo“, 24-25 punktais, Miškotvarkos mokslinėje-techninėje taryboje apsvaustėme Valstybinės miškų tarnybos apskaičiuotą metinę valstybinių miškų pagrindinių miško kirtimų normą 2024-2028 metų laikotarpiui. Miškotvarkos mokslinės-techninės tarybos 2023-06-01 posėdyje nutarta pritarti apskaičiuotai metinei valstybinių miškų pagrindinių miško kirtimų normai (leistinai kirtimo apimčiai) 2024-2028 m. laikotarpiui – 12 166 ha plotui, apskaičiuotam plynojo miško kirtimo ekvivalentu, ir jame iškertamam iki 3 650 tūkst. kietmetrių likvidinės medienos tūriui.

PRIDEDAMA. Miškotvarkos mokslinės-techninės tarybos 2023-06-01 posėdžio protokolas Nr. 51 (5 lapai su priedais).

Direktorius pavaduotojas,
pavaduojantis direktorių

Albertas Kasperavičius

MIŠKOTVARKOS MOKSLINĖS-TECHNINĖS TARYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2023 m. birželio 1 d. Nr. 51

Kaunas

Posėdžio pirmininkas: S. Vasiliauskas

Posėdžio sekretorius: dr. A. Kasperavičius

Dalyvauja: 12 tarybos narių (A. Galaunė, M. Gustas, V. Karašauskis, dr. A. Kasperavičius, dr. N. Kupstaitis, M. Lynikas, V. Martuzevičius, prof. G. Mozgeris, R. Petkevičienė, dr. A. Tebėra, S. Vasiliauskas, D. Vižlenskas).

Darbotvarkė:

1. Dėl valstybinių miškų metinės pagrindinių miško kirtimų normos 2024-2028 metams.
Pranešėjas: Valstybinės miškų tarnybos Miško naudojimo ir statistikos skyriaus vedėjas D. Vižlenskas.
2. Einamieji klausimai.

1. SVARSTYTA. Dėl valstybinių miškų metinės pagrindinių miško kirtimų normos 2024-2028 metams.

Valstybinės miškų tarnybos Miško naudojimo ir statistikos skyriaus vedėjas D. Vižlenskas pateikė Valstybinės miškų tarnybos apskaičiuotą metinę valstybinių miškų pagrindinių miško kirtimų normą 2024-2028 metų laikotarpiui.

Tarybos nariai prašė detalizuoti per pastaruosius 5 metus valstybinių miškų plotuose įvykusius pokyčius, prašė paaiškinti, kaip buvo atlikti pagrindinių miško kirtimų normos skaičiavimai, atsižvelgiant į nuosavybės teisės atkurti skirtų miškų perdavimą valdyti VĮ Valstybinių miškų urėdijai. D. Vižlenskas paaiškindamas skaičiavimus, nurodė, kad atitinkamai papildys metinės valstybinių miškų pagrindinių miško kirtimų normos 2024-2028 metų laikotarpiui apskaičiavimą pagrindžiantį dokumentą (pridedamas).

Posėdžio metu akcentuota, kad nežiūrint brandžių medynų valstybiniuose miškuose kaupimosi ir pagal modelį OPTINA apskaičiuoto didesnio galimo pagrindinių miško kirtimų normos dydžio, pagrindiniu faktoriumi, lemiančiu siūlomą kirtimų normos dydį, yra tolygi pagrindinių miško kirtimų ploto norma, kuri negali būti viršijama daugiau kaip 10 proc. Įvertinus Valstybinės miškų tarnybos atstovo pateiktus paaiškinimus ir skaičiavimų atitiktį Aplinkos ministro patvirtintos Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodikos reikalavimams, pasiūlyta pritarti apskaičiuotai metinei valstybinių miškų pagrindinių miško kirtimų normai 2024-2028 m. laikotarpiui. Posėdžio dalyviai sutarė, kad pagrindinių miško kirtimų norma – tai leistina metinė pagrindinių miško kirtimo apimtis (skaičiuojama plynojo miško kirtimo ploto ekvivalentu), kuri negali būti viršijama.

Tarybos nutarimas priimtas bendru sutarimu.

NUTARTA:

- 1.1 Pritarti Valstybinės miškų tarnybos apskaičiuotai metinei valstybinių miškų pagrindinių miško kirtimų normai (leistinai kirtimo apimčiai) 2024-2028 m. laikotarpiui – 12 166 ha plotui, apskaičiuotam plynojo miško kirtimo ekvivalentu, ir jame iškertamam iki 3 650 tūkst. kietmetrių likvidinės medienos tūriui.

2. Einamieji klausimai.

Pasiūlyta ir pritarta Miškotvarkos mokslinės-techninės tarybos posėdžiuose dažniau svarstyti miškotvarkos technologijų tobulinimo, mokslinės pažangos taikymo miškotvarkos darbuose klausimus.

PRIDEDAMA.

1. Posėdžio dalyvių sąrašas, 1 lapas.
2. Dėl metinės valstybinių miškų pagrindinių miško kirtimų normos 2024-2028 metų laikotarpiui, 2 lapai.

Posėdžio pirmininkas

S. Vasiliauskas

Posėdžio sekretorius

dr. A. Kasperavičius

DĖL METINĖS VALSTYBINIŲ MIŠKŲ PAGRINDINIŲ MIŠKO KIRTIMŲ NORMOS 2024-2028 METŲ LAIKOTARPIUI

Vadovaujantis Miškų įstatymu, metinę valstybinių miškų pagrindinių miško kirtimų normą tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Šiuo metu galiojanti metinė pagrindinių miško kirtimų norma 2019-2023 m. laikotarpiui, kuri lygi 11 850 ha plotui ir 3620 tūkst. m³ likvidinės medienos tūriui, buvo patvirtinta 2018 m. rugpjūčio 8 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 778 „Dėl metinės valstybinių miškų pagrindinių miško kirtimų normos 2019-2023 metams patvirtinimo“.

Metinės valstybinių miškų pagrindinių miško kirtimų normos 2024-2028 metų laikotarpiui skaičiavimus Valstybinė miškų tarnyba atliko vadovaudamasi Pagrindinių miško kirtimų normos nustatymo metodika (toliau – Metodika). Skaičiavimams panaudoti aktualūs Valstybinės miškų apskaitos duomenys 2022 m. sausio 1 d. Į skaičiavimus įtraukti ir 2023 m. gegužės 17 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarime Nr. 377 „Dėl kompleksinės miškų ūkio veiklos vykdymo laisvos valstybinės žemės fonde esančiuose valstybiniuose miškuose“ nurodyti miškai.

Nuo 2018 m. iki 2022 m. valstybinių miškų (išskyrus miškus rezervuotus nuosavybės teisei atkurti) II-IV miškų grupėse plotas padidėjo nuo 1 010 tūkst. ha iki 1 024 tūkst. ha. Dar 20 tūkst. ha prisidėjo Lietuvos Respublikos Vyriausybei priėmus anksčiau minėtą nutarimą.

2018-2022 m. laikotarpyje valstybiniuose miškuose brandžių medynų plotas padidėjo nuo 199 tūkst. ha iki 206 tūkst. ha. Dar 7 tūkst. ha brandžių medynų yra plotuose, nurodytuose anksčiau minėtame nutarime.

Skaičiuojant metinę valstybinių miškų pagrindinių miško kirtimų normą atsižvelgta į Metodikoje nustatytus reikalavimus. Metodikos 9 punkte nurodyta, kad į medynų plotą, iš kurio skaičiuojama kirtimų norma, neįtraukiami brandūs Va ir žemesnio boniteto spygliuočių bei V ir žemesnio boniteto lapuočių medynai, taip pat medynai, kuriuose yra paveldo objektai, inventorizuotos kertinės miško buveinės, medynai, esantys saugomų paukščių lizdaviečių apsaugos zonose, miškų mokslinio tyrimo ir mokymo bei selekcinės sėklininkystės objektams priskirti miškų plotai. Dėl šių priežasčių III-IV miškų grupėse į pagrindinio miško naudojimo normos skaičiavimą neįtraukiama 21 tūkst. ha medynų, t. y. 11 proc. nuo bendro šių miško grupių brandžių medynų ploto.

Atsižvelgiant į Metodikos 10 punkto reikalavimus, apskaičiuojant kirtimų normą II grupės miškams, kirstinų, t. y. pasiekusių gamtinę brandą bei stichinių arba biotinių veiksmų sudarytų, blogos sanitarinės būklės nebrandžių medynų plotas dalinamas iš atitinkamo laikotarpio, kuris ažuolynams yra ne mažesnis kaip 30 metų, pušynams, eglynams, uosynams – 20 metų, kitoms medžių rūšims – 15 metų.

Atsižvelgiant į Metodikos reikalavimus kirtimų norma III ir IV miškų grupei skaičiuojama amžiaus klasių metodu, naudojant matematinį modelį OPTINA.

Siekiant išvengti mažiau ekonomiškai vertingų medžių rūšių brandžių ir perbrendusių medynų kaupimosi III ir IV miškų grupėje, Metodikos 7.7 ir 7.6 papunkčius numatyti tam tikri kirtimų normos skaičiavimo reikalavimai atskiroms medžių rūšims, t.y. brandžių medynų plotas turi būti dalinamas iš atitinkamo laikotarpio, kuris drebulės ir baltalksnio medynams turi būti ne ilgesnis nei 12 metų, o ažuolynams ne trumpesnis kaip 30 metų, o uosynams – 20 metų.

Kadangi Metodika ažuolynams ir uosynams nurodo tik minimalų kirtimo amžių, todėl kertamas plotas mažinamas iki tiek, kad jis III-IV miškų grupių ažuolynuose užtikrintų tolygias naudojimo apimtis 41 metų laikotarpiui. Uosynai atitinkamas laikotarpis sudarytų 28 metus. Drebulynuose ir baltalksnynuose taikomas 12 metų laikotarpis, nes taikant mažesnę laiko tarpą, būtų sudėtinga tokią normą realizuoti dėl nustatytų biržių šliejimo reikalavimų. Tokiu būdu pakoreguota pagrindinių miško kirtimų norma II-IV grupių miškuose sudarytų 12 878 ha (1 lentelė).

Siekiant užtikrinti miško naudojimo nepertraukiamumą, jo tolygumą, Metodikos 15 ir 16 punktuose numatyti apribojimai metinės kirtimų normos dydžiui. Ji nustatoma 5 metų laikotarpiui ir 1) neturi skirtis nuo tolygios ploto normos daugiau nei 10 proc., 2) neturi skirtis daugiau nei 10

proc. nuo apskaičiuoto pagal OPTINA modelį dviejų dešimtmečių ploto vidurkio, 3) neturi mažėti lyginant su galiojančia norma daugiau nei 10 proc.

1 lentelė. Metinė valstybinių miškų pagrindinių miško kirtimų norma 2024-2028 m. apskaičiuota ir pakoreguota pagal būtinuosius Metodikos reikalavimus

Medynai	Brandžių ir gamtinę brandą pasiekusių medynų plotas*, ha	Apskaičiuota ir pagal Metodikos reikalavimus pakoreguota metinė miško kirtimo norma, ha
Pušynai	50 772	4 096
Eglynai	39 940	2 397
Beržynai	53 327	3 207
Drebulynai	12 197	1 007
Juodalksnynai	18 694	1 040
Baltalksnynai	11 387	917
Ažuolynai	2 320	57
Uosynai	283	10
Kiti medynai	2 127	147
IŠ VISO	191 046	12 878

* III-IV miškų grupėse – brandžių medynų plotas, II miškų grupėje – gamtinę brandą pasiekusių medynų plotas

Tolygi pagrindinių miško kirtimų ploto norma vertinamam objektui yra 11 060 ha. Šis plotas, padidintas 10 proc., sudaro 12 166 ha ir apriboja didžiausią metinės kirtimų normos dydį. Minimalus biržės dydis, atsižvelgiant į 2019-2023 m. patvirtintą biržę, gali būti 10 665 ha. Dviejų dešimtmečių biržių ploto vidurkis (11 071 ha) įtakos didžiausiam ir mažiausiam metiniam miško kirtimų normos dydžiui neturi. Atsižvelgiant į tai, kad 1 lentelėje nurodyta metinė pagrindinių miško kirtimų norma yra didesnė už didžiausią leistiną metinės kirtimų normos plotą (12 166 ha), metinė kirtimų norma turėtų sudaryti 12 166 ha.

Apskaičiuotus atskirų medžių rūšių per metus kertamus plotus, nurodytus 1 lentelėje, palyginus su Aplinkos ministro 2022 metams patvirtinta pagrindinių miško kirtimų norma, labiausiai kirtimų apimtys turėtų didėti pušynuose – nuo 2 542 ha iki 4 096 ha. Šį skirtumą lemia intensyvus medynų, priskiriamų didesnėms amžiaus klasėms, plotų didėjimas. Kadangi, pušynai, palyginti su eglonais, yra gerokai atsparesni neigiamam aplinkos poveikiui, kirtimų šiuose medynuose ženkliai didinti nebūtina. Apskaičiuotą metinę pušynų kirtimų apimtį būtų tikslinga sumažinti iki 3350 ha (2 lentelė). Kertamą plotą eglunuose tikslinga sumažinti iki 2 493 ha. Kaupti brandžių šios rūšies medynų nėra tikslinga, nes jie neatsparūs kenkėjams, vėjui. Beržynuose ir juodalksnynuose kertamą plotą, atsižvelgiant į šių medynų pasiskirstymą amžiaus klasėmis tikslinga sumažinti iki atitinkamai 3 217 ha ir 1 008 ha.

2 lentelė. Siūloma metinė valstybinių miškų pagrindinių miško kirtimų norma 2024-2028 m.

Medynai	Siūloma kirtimo norma, ha	Medynai	Siūloma kirtimo norma, ha
Pušynai	3 350	Baltalksnynai	917
Eglynai	2 493	Ažuolynai	57
Beržynai	3 217	Uosynai	10
Drebulynai	1 007	Kiti	107
Juodalksnynai	1 008		
IŠ VISO			12 166

Atsižvelgiant į aukščiau nurodytas korekcijas, siūloma metinė valstybinių miškų pagrindinių miško kirtimų norma būtų sumažinta nuo 12 878 ha iki 12 166 ha plynojo miško kirtimo ploto

ekvivalentu ir bûtų 3% didesnė nei nustatyta 2019-2023 m. laikotarpiui. Per metus šiame plote didžiausias paruošiamos likvidinės medienos kiekis turėtų sudaryti 3 650 tūkst. kietmetrių.

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Valstybinė miškų tarnyba 302471705, Pramonės pr. 11A, LT-51327 Kaunas
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL METINĖS VALSTYBINIŲ MIŠKŲ PAGRINDINIŲ MIŠKO KIRTIMŲ NORMOS 2024-2028 METŲ LAIKOTARPIUI
Dokumento registracijos data ir numeris	2023-06-16 Nr. R2-2441
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	2023-06-16 Nr. D7-5783
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Albertas Kasperavičius, Direktorius pavaduotojas Albertas Kasperavičius, pavaduojantis direktorių Saulių Vasiliauską
Sertifikatas išduotas	ALBERTAS KASPERAVIČIUS, Valstybinė miškų tarnyba LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2023-06-15 17:25:00 (GMT+03:00)
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2023-06-15 17:25:06 (GMT+03:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-B, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2023-05-17 10:27:13 – 2026-05-16 10:27:13
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-05-19 16:48:06 iki 2025-05-18 16:48:06 "Gauto dokumento registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "DBSIS, Informatikos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, į.k.188774822 LT", sertifikatas galioja nuo 2022-05-19 16:48:06 iki 2025-05-18 16:48:06
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	3
Pagrindinio dokumento pridedamų dokumentų skaičius	—
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	—
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	—
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	—
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	DBSIS, versija 3.5.72.2
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2023-06-20 13:27:33)
Paieškos nuoroda	—
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2023-06-20 13:27:33 DBSIS